

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 21. mars 2023

Sak

2023/0095 Tempelridderordenen – org.nr. 979 253 087 – klage over vedtak om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Til stede: Leder Martin Hennig, medlem Shabneet K. Bains og medlem Elisabet Ekberg

Sakens bakgrunn

Tempelridderordenen (klager) søkte 31. august 2022 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2021 på vegne av seg selv og sine underledd. Søknaden gjaldt et kompensasjonsbeløp på 213 988 kroner etter forenklet modell.

Lotteritilsynet etterspurte 7. november 2022 opplysninger om klagers lovverk og prosessen ved opptak av nye medlemmer. Klager sendte 20. november 2022 de etterspurte opplysningene.

Lotteritilsynet avslo søknaden 19. desember 2022, med den begrunnelse at organisasjonen er lukket. Det vises blant annet til at ifølge foreningens lovverk skal nye medlemmer foreslås av eksisterende medlemmer, og at dette ikke er et krav som har naturlig sammenheng med organisasjonens formål og virksomhet.

Klager anmodet 5. januar 2023 utsatt klagefrist. Lotteritilsynet innvilget 6. januar 2023 utsatt klagefrist til 20. januar 2023.

Klager påklaget vedtaket 18. januar 2023. Klager anfører at foreningen er åpen for allmennheten og at interesserte personer blir tatt opp i organisasjonen hvis de slutter seg til grunnideene. Det vises til at foreningens lovverk ikke stiller krav om at nye medlemmer må foreslås av eksisterende medlemmer. Det er riktig at to medlemmer må signere nye medlemmers søknad, men dette bekrefter kun at den søkende har fått nødvendig informasjon og forstått organisasjonens mål og hensikt. Foreningen har presentert seg åpent og invitert til medlemskap gjennom kinoreklame og annonser, og stand på messer og kjøpesentre. Ifølge klager ga generell annonsering minimalt med målbart utbytte og i realiteten ingen nye medlemmer. Det er derfor nødvendig at eksisterende medlemmer selv oppsøker nye potensielle medlemmer, med det formål å få vedkommende til å søke medlemskap og for å gi informasjon om foreningen. Klager viser endelig til at Den Norske Storloge av Odd Fellow Ordenen (Odd Fellow Ordenen) får merverdiavgiftskompensasjon, selv om også de har opptak av nye medlemmer

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

etter søknad og gradsmøter der medlemmer med aktuell grad og høyere grad kan møte. Ifølge klager samsvarer Odd Fellow Ordenens bestemmelser med regler for Tempelridderordenen. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstilling 16. februar 2023 til Lotterinemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).

I forskriften § 3 tredje ledd bokstav c fremgår det at det ikke gis kompensasjon for «organisasjoner som er lukket, det vil si organisasjoner som ikke er åpne for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig.»

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

Tempelridderordenen sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 19. desember 2022 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2021.

I høringsnotat 11. desember 2017 - «Ny forskrift om merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner» (høringsnotat 2017) punkt 2.4.4 har Kultur- og likestillingsdepartementet uttalt følgende om formålet og praktiseringen av forskriften § 3 tredje ledd bokstav c:

«[f]ormålet med ordningen er å fremme frivillig aktivitet. I forslag til nytt regelverk om Norsk Tippings overskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner heter det at «lukkede organisasjoner er ikke åpne for allmennheten og skal ikke motta tilskudd. Det innebærer eksempelvis at organisasjoner der eksisterende medlemmer skal godkjenne nye medlemmer ikke regnes som støtteberettiget», jf. høringsnotat av 16. august punkt. 3.2.3. Departementet legger opp til at lukkede organisasjoner ikke skal motta kompensasjon. Lukkede organisasjoner defineres her som organisasjoner som ikke er åpne for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig. Slike organisasjoner kjennetegnes ved at nye medlemmer må anbefales eller inviteres av eksisterende medlemmer (...).»

Klager søkte også om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2018 og fikk avslag fra Lotteritilsynet på bakgrunn av at tilsynet vurderte foreningen som en lukket organisasjon. Tilsynets vedtak ble påklaget og Lotterinemnda traff vedtak 3. mai 2021 i sak 2020/692, der nemnda opprettholdt tilsynets vedtak.

Klager har i søknaden oppgitt at fra og med 2022 er foreningens forskrifter endret med hensyn til opptak av nye medlemmer.

Klagers Allmenne lov inneholder opplysninger om oppbyggingen av organisasjonen. Organisasjonen er delt opp i fire organisatoriske nivå; Det Høyeste Tempel, Stor Tempel, Ridder Tempel og Utpost. Slik Lotterinemnda forstår det er Stor Tempelet sentralleddet i organisasjonen, mens Ridder Tempelene er lokalledd. Klager har i e-post datert 20. november 2022 oppgitt at utpostene i Norge er opprettet av et Ridder Tempel og at en del av disse er plassert i et tettsted der det ikke er et tempel. Utpostene er underordnet nærliggende Ridder Tempel, og er ikke en juridisk selvstendig enhet.

Det følger av klagers forskrifter til Ordens Allmenne Lov fra 2022 (vedtekter) § 1 om medlemskap ved utpost at:

«[a]nsökan om medlemskap lämnas till sändebud eller medlem av Utpost styrelse. Två medlemmar av Orden, av vilka minst en skall vara medlem i aktuellt Riddare Tempel, bekräftar med sina underskrifter att den sökande har fått nödvändig information och förstått Ordens mål och syfte.»

Etter klagers vedtekter § 1 om medlemskap ved Riddertempel fremgår det at:

«[f]örslag till ny medlem skall lämnas till Mästaren. Medlemsansökadn skall göras på fastställt formulär. Söknaden måste bekräfta att han ansluter sig till Ordens grundlag med sin underskrift på ansökningsformuläret. Två medlemmar av Orden, av vilka minst en skall vara medlem i aktuellt Riddare Tempel, bekräftar med sina underskrifter att den sökande har fått nödvändig information och förstått Ordens mål och syfte.»

I klagers vedtekter § 2 er det fastsatt at:

«[s]edan föreslagen person blivit inröstad, skall Sekreteraren kalle till reception. Avser balloteringen person från Utpost, skall Mästaren underrätta Sändetbudet om resultatet.»

Det fremgår av klagers Grunnlov § 1 at klagers formål er å samle mennesker til tjeneste for det gode og sanne til gagn for det samfunn alle er en del av, familien og egen utvikling. Ordenen arbeider for et rusfritt samfunn.

Selv om klager anfører at organisasjonen er åpen, fremstår klager som en lukket organisasjon med virksomhet som ikke er åpen for allmennheten hvor dette ellers er naturlig. Lotterinemnda forstår klagers vedtekter fra 2022 slik at nye medlemmer fortsatt må godkjennes ved avstemning av eksisterende medlemmer. Klager har anført at foreningen er åpen for allmennheten, og at interesserte personer blir tatt opp i organisasjonen når de slutter seg til grunnideene. Til dette vil nemnda bemerke at det ved vurderingen tas utgangspunkt i klagers vedtekter og øvrig lovverk. Organisasjonen må selv sørge for at vedtektene gir et riktig bilde av hvordan forholdene er i praksis. At det stilles krav om godkjenning fra eksisterende medlemmer, ble i høringsnotat 2017 uttrykkelig nevnt som et eksempel på forhold som tilsier at en organisasjon anses som lukket, og nemnda

legger derfor stor vekt på dette. Etter nemndas syn er det ikke noe i klagers formål eller virke som tilsier at det er naturlig å ha slike kriterier for medlemskap, se Lotterinemndas vedtak i sak 2020/692.

Lotterinemnda har på bakgrunn av dette kommet til at klager ikke er åpen for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig, og dermed er en lukket organisasjon som ikke er kompensasjonsberettiget.

Klager viser også til at Odd Fellow Ordenen får merverdiavgiftskompensasjon, selv om de har opptak av nye medlemmer etter søknad, og gradsmøter der medlemmer med aktuell grad og høyere grad kan møte. Ifølge klager samsvarer Odd Fellow Ordenens bestemmelser med regler for Tempelridderordenen. Nemnda forstår dette som en anførsel om usaklig forskjellsbehandling. Til dette vil nemnda bemerke at i alle tilfeller hvor det søkes om merverdiavgiftskompensasjon, og uavhengig av hva slags type organisasjon som søker, må det i den enkelte sak utføres en konkret vurdering av om vilkårene i loven er oppfylt.

Lotteritilsynet har forklart at Odd Fellow Ordenen og Tempelridderordenen er behandlet ut fra de samme kriteriene i forskriften § 3 tredje ledd bokstav c. Etter innhenting av gjeldende lovverk for Odd Fellow Ordenen, deriblant tilhørende forskrifter for opptak av nye medlemmer, vurderer tilsynet at organisasjonen ikke er en lukket organisasjon. Lotterinemnda avviste anførselen om usaklig forskjellsbehandling i klagers klagesak 2020/692. Nemnda kan ikke se at det foreligger nye omstendigheter som gjør at konklusjonen bør bli en annen i dette tilfellet, og viser til vurderingen som ble gjort i Lotterinemndas vedtak i sak 2020/692. Nemnda legger etter dette til grunn at det er forskjeller mellom Tempelridderordenen og Odd Fellow Ordenen som medfører ulik behandling.

Konklusjon

Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er godkjent elektronisk